

Valentin BODEA*

FARMACII CELEBRE DIN GALAȚI

Famous Drugstores in Galați

Abstract: Based on memoirs and archival documents, this article presents the history of two famous drugstores from Galați, namely „Ținc” and „Aburel”.

Keywords: Galați, drugstore, „Ținc”, „Aburel”

*

Farmacia Ținc

Constantin Ținc s-a născut la Giurgiu în anul 1857. După studiile gimnaziale se înscrie ca elev la farmacia Friederich Brus din București în anul 1876. Terminând elevatul, depune examenul cerut de lege, după care obține diploma de asistent în farmacie. Cursurile superioare le urmează la Universitatea din București, unde obține în anul 1883 titlul academic de licențiat în farmacie. În anul 1886 obține concesiunea pentru orașul Galați, în urma unui concurs pentru concesiuni noi de farmacie¹. În anul 1888, ziarul local „Vocea Covurluiului” prezenta oferta Farmaciei Române din strada Traian, numărul 27 din Galați, unde lucra farmacistul Constantin Ținc².

În „Lista definitivă a alegătorilor colegiului Comunal din Urbea Galați pe anul 1897”, îl regăsim cu domiciliul în strada Traian, quartalul IV și cu un cens de 63 de lei³. A fost ales în mai multe rânduri consilier comunal al orașului Galați și

---

* Muzeul de Istorie „Paul Păltănea” Galați.

¹ Dimitrie Nicolau, *Farmaciiștii noștri*, Tipografia „Speranța”, București, 1906, p. 394.

² „Vocea Covurluiului”, an XVI, nr. 3545, 15 ianuarie 1888, p.4. „Farmacia Română, strada Traian, nr. 27. Recomand onorabilului public următoarele preparate proprii. Capsule Gelatinose cu oleu de ricin o dosă de 6 capsule 80 bani, cu oleu de ricin o dosă de 8 capsule 1 leu, cu oleu de pește suta de capsule 10 lei sau cutia 2 lei. Prin acest mod se înlătură gustul cel reu al oleului de ricin precum și celui de pește, putând a le lua chiar persoanele cele mai delicate. De asemenea prețurile sunt așa de reduse, în cât le poate lua orî-cine fără a se expune la cheltuieli mari. De asemenea prepar capsule cu oleu de pește iodoferat, santal citrin, godron vegetal, esență de terebentină etc. Mai recomand Glycerolul de Rhum și Quinquina, el împedecă căderea părului și face să dispară orî-ce mătréță, Apa de dinți vindecă, întărește gingiile, face să dispară orî-ce miros dispăcut al gurei. Constantin Ținc”.

³ Serviciul Județean al Arhivelor Naționale Galați, *Fond Primăria orașului Galați*, dosar 223/1897, f. 16 și urm.

senator de Covurlui între anii 1907–1911⁴. Într-un articol din ziarul local „Acțiunea“ din anul 1934, intitulat „Primarii orașului Galați dela 1865 până astăzi“, farmacistul Constantin Ținc apare menționat de trei ori. Prima dată a fost primar din 7 martie 1898 – noiembrie 1898, a doua oară în ultimele patru luni ale anului 1904 și a treia oară în perioada 20 martie 1914 – 17 octombrie 1917⁵. A fost membru în consiliul de igienă al orașului Galați, membru al Societății farmaciștilor din țară și ofițer al ordinului „Coroana României”⁶.

La 5 mai 1899, Constantin Ținc primea din partea Serviciului Tehnic al Primăriei orașului Galați autorizația de a construi o clădire cu parter și etaj pe strada Traian–Codreanu–Spitalului, care avea să servească drept farmacie. În autorizație se mai menționa că zidăria trebuia executată din mortar de var și nisip⁷. Clădirea avea să fie folosită pe lângă local de farmacie, ca laborator și locuință. Oficina sa era una din cele mai bine aranjate, iar preparatele laboratorului său au obținut medalia de aur la Expoziția de Științe din anul 1903, de asemenea și la Expoziția Generală din anul 1906. Premii a mai primit și la Expoziția Universală de la Paris în anul 1889 și din partea Academiei Naționale de agricultură, manufactură și comerț în anul 1890⁸. Arhitectura clădirii este de influență vieneză, cu bogate decorații florale realizate în stuc, pe fațadă, îmbinate cu cărămidă aparentă. Aceste decorații florale în stuc se reiau în registrul superior, extrem de ornamentat, la brâul care desparte cele două nivele, ancadramentul ferestrelor și ușa principală sunt flancate de imitații de coloane⁹. În anul 1908 clădirea apare menționată într-un dosar de arhivă pe strada Codreanu, numărul 50 și pe strada Traian, numărul 36, proprietar fiind Constantin Ținc¹⁰.

Ultimul locatar, probabil chiriaș al farmaciei, a fost Wolf Stratman până în anul 1949, când clădirea a intrat în proprietatea statului în urma naționalizării. Imobilul a avut destinația de farmacie până în anul 1989, când o expertiză tehnică a dispus evacuarea din motive de siguranță¹¹. Astăzi se regăsește în *Lista Monumentelor Istorice pe anul 2010*, pentru județul Galați, la numărul 143, cod GL-II-m-B-03045, pe strada Eroilor, numărul 64, sub numele de Farmacia Ținc, anul

⁴ Cf. Muzeul de Istorie, secția Casa Colecțiilor.

⁵ *Primarii orașului Galați dela 1865 până astăzi*, în „Acțiunea“, Anul V, nr. 1153, 8aprilie 1934, p. 7.

⁶ D. Nicolau, *op.cit.*, p. 394.

⁷ SJANG, *Fond Primăria orașului Galați*, dosar 148/1899, f. 48.

⁸ D. Nicolau, *op.cit.*, p. 394.

⁹ Grigore Lazarovici, Stanciu Ștefan, *Galații: istorie și contemporaneitate*, Editura Alma, Galați, 2004, p. 143.

¹⁰ SJANG, *Fond Primăria orașului Galați*, dosar 126/1908, f. 11, 30.

¹¹ Cf. Muzeul de Istorie Galați, secția Casa Colecțiilor.

construcției menționat fiind 1900¹². Am arătat mai sus că farmacia a fost construită în anul 1899. Restaurarea clădirii s-a desfășurat între anii 1994–2006, prin finanțarea Ministerului Culturii și Cultelor și a Consiliului Județului Galați. Lucrările au fost realizate de firma SC. Dedal Bahamat S.R.L., firmă specializată și atestată în restaurarea monumentelor istorice. În anul 2002, printr-un protocol, imobilul a fost transferat de la Consiliul Local Galați în administrarea Consiliului Județului Galați prin Muzeul de Istorie Galați. Tot atunci, se solicită de către Consiliul Județului Galați și se aprobă de către Ministerul Culturii și Cultelor schimbarea destinației monumentului istoric Farmacia Ținc din Farmacie în Muzeu al Colecțiilor¹³.

Farmacia Aburel

Toma Bedros Aburel, farmacist de origine armeană, s-a născut în anul 1867 la Focșani, unde a frecventat și cursurile gimnaziului. Între anii 1882–1885 se înscrie ca elev în farmacia lui A. Căpățână din Panciu pentru a urma cursurile teoretice și practice. A urmat cursurile Universității din București pe care le termină în anul 1887 când obține titlul de licențiat în farmacie. La 1 aprilie 1886, a fost înrolat în armată cu gradul de subfarmacist, iar în anul 1888 avansat la gradul de sublocotenent farmacist. În armată a participat la un concurs pentru străinătate, atunci când Ministerul de Război a trimis trei farmaciști pentru studiul chimiei. La acest concurs a scris teza care trata despre „Aluminiu“. La 10 mai 1892, a fost avansat la gradul de locotenent farmacist, iar în anul 1894 a trecut în disponibilitate. Un an mai târziu a trecut în rezervă¹⁴.

Pe „Lista definitivă a alegătorilor Colegiului I pentru Senat din Județul Covurlui pe anul 1897“, îl regăsim pe Toma B. Aburel, farmacist, domiciliat în Galați, strada Traian, quartalul al II-lea¹⁵. În anul 1908, apare menționat în anuarul orașului Galați la Consiliul județean în funcția de consilier județean și la secțiunea farmaciști cu domiciliul în strada Traian¹⁶. În anul 1918, farmacistul maior Toma B. Aburel a fost înaintat la gradul de locotenent-colonel de rezervă¹⁷. În anul 1919, farmacistul Toma B. Aburel scria o carte intitulată *Dreptul de farmacie în România* care cuprinde: însemnări, obârșia și evoluția înțelesului textului articolului 123 din legea sanitară, spicuri din volumul *Material documentar pentru resolvirea chestiei farmaciei din România* de doctorul Cazacu și farmacist Frunză, păreri și propuneri. În această carte reamintea de o broșură publicată în anul 1906 intitulată *Schiță de*

¹² *Lista monumentelor istorice 2010. Județul Galați*, sub egida Ministerul Culturii și Cultelor. Institutul Național al Monumentelor Istorice, p.13.

¹³ Cf. Muzeul de Istorie Galați, secția Casa Colecțiilor.

¹⁴ Dimitrie Nicolau, *op. cit.*, p. 27-28.

¹⁵ SJANG, *Fond Primăria orașului Galați*, dosar 223/1897, f. 23.

¹⁶ George Atanasiu, *Guid-anuar al orașului Galați*, Editura Autorului, Galați, 1908, p. 36, 42.

¹⁷ Informațiuni în „Galații-Noi“, an V, nr. 24 (1004), 28 februarie 1918, p. 2.

proiect pentru modificarea legii sanitare relativă la exercițiul Farmaciei și Drogheriei în România¹⁸. Analist profund, prin scrierile sale se evidențiază ca umanitarist iluminat și ca democrat antidemagog. A îndeplinit funcția de președinte a Casei Negustorilor¹⁹. Toma B. Aburel avea barbă, purta gulere și manșete tari, ochelari cu rame de aur și halat alb, iar pe cap o scufiță de catifea verde²⁰. A fost proprietar al publicațiilor „Agitacolul” (1913) și „Armonia socială” (1930). A avut doi copii: Bedros T. Aburel, de profesie farmacist, și Florica²¹. În anul 1934 se stinge din viață la Galați fiind înmormântat în cimitirul Eternitatea.

În presa locală din anul 1890, farmacistul Adolf Budzinski anunța că, în noaptea de 29 decembrie 1889, i s-au sustras din farmacia lui, sub firma „La Vulturul de Aur” din Galați, patru mandate de plată ale comitetului Permanent local²². În anul 1894, Toma B. Aburel cumpăra farmacia „Vulturul de Aur” situată în „Târgul Nou”²³. În anul 1908, Toma B. Aburel avea domiciliul în strada Tecuci la numărul vechi 64 și numărul nou 26, iar vecinii lui erau: Anastase Cavaloti la numărul vechi 62 și numărul nou 24, și Cazarma pompierilor la numărul vechi 66 și numărul nou 28²⁴. În anurile orașului Galați și ale Județului Covurlui pe anii 1908, 1925, 1927 și 1930–1931, farmacia lui era situată pe strada Traian colț cu Tecuci, fiind dotată cu instalație specială pentru inhalații cu oxigen și cu medicamente. Tot aici avea un depozit de articole de drogherie precum: benzină, acid fenic, acid boric, bandaje, irigatoare, vată, biberoane, creolină, vaselină, esență de oțet, ape minerale, apă de colonie și un depozit de articole de toaletă precum: creme și săpunuri de toaletă, parfumuri fine franceze în sticle originale, vopsea de păr. În zilele de 4, 11, 12, 14, 24, 27 și 28 ale fiecărei luni avea program non stop²⁵. În anul 1938, farmacia Aburel cu sediul în strada Traian, numărul 1 era administrată de către Fl. Pierro²⁶. Fl. Pierro, de profesie farmacist, era căsătorit cu fiica lui Toma B. Aburel, Florica. În

¹⁸ Toma B. Aburel, *Dreptul de farmacie în România*, Tipografia „Dunărea”, 1919, p. 3.

¹⁹ Petrică Lăzărescu, Radu Volbură, *Siluețe gălățene*, Editura Radu Volbură, Galați, 1926?, p. 130.

²⁰ Crișan V. Mușețeanu, *Lumea copilăriei mele*, Ediția a II-a, Editura Alma, Galați, 2001, p. 97.

²¹ Câteva date despre familia Aburel. Manuscris de Marius Mitrof, p. 4.

²² Informațiuni în „Poșta”, an X, nr.7 (2031), 19 ianuarie 1890, p. 3.

²³ Paul Păltănea, *Istoria orașului Galați de la origini până la 1918*, vol. II, Ediția a II-a, Editura Partener, Galați, 2008, p. 392.

²⁴ SJANG, *Fond Primăria orașului Galați*, dosar 127/1908, f. 83.

²⁵ George Atanasiu, *op. cit.*, p. 81; N.C. Nanu, *Călăuza Orașului Galați*, Tipografia Cultura Poporului, Galați, 1925, p. 9; Hr. & G. Flamaropol, *Primul Anuar-Ghid al Municipiului Galați pe anul 1927*, Societatea de Editură Științifică-Culturală, Galați, 1927, p. 118, Radu Volbură, *Anuarul General al orașului Galați și Județului Covurlui*, „Dunărea” Institut de Arte Grafice, Brăila, 1930–1931, part. I, p. 39, part.II, p. 149.

²⁶ S. Eustatziu, *Ghidul Galaților*, Tipografia Argus, Galați, 1938, p. 81.

anul 1948, farmacia a fost naționalizată de regimul comunist, dar a rămas până astăzi cu funcțiunea de farmacie²⁷.

Astăzi farmacia Aburel este inclusă în *Lista Monumentelor Istorice din anul 2010*, pentru Județul Galați, la numărul 173, cod GL-II-m-B-20172, sub numele de casă, strada Tecuci, numărul 40, construită în anul 1900²⁸. Am văzut mai sus că farmacia are o istorie mai veche, iar construcția sa a avut loc probabil între anii 1880–1890. Casa construită în stil eclectic cu elemente neoclasice la sfârșitul secolului al XIX-lea, se dezvoltă în parter, unde se regăsește sediul unei farmacii, și etaj, unde sunt spații de locuit. În cărțile poștale avea două medalioane cu simboluri medicale la intrarea în farmacie, coloane semiaparente cu capiteluri corintice, mascaroni, iar la etaj un balcon, două coloane cu capiteluri corintice și un fronton circular pe care regăsim un simbol marin, o scoică, amorași, motive vegetale și două statui feminine. Multe din elementele decorative au dispărut, au fost realizate intervenții cu materiale neadecvate și, astfel, o să dispară cea mai veche farmacie din acest oraș.

---

²⁷ Câteva date despre familia Aburel. Manuscris de Marius Mitrof, p. 5.

²⁸ *Lista monumentelor istorice 2010. Județul Galați*, sub egida Ministerului Culturii și Patrimoniului Național. Institutul Național al Patrimoniului, p. 16.

Farmacia Ținc

ȚINC CONSTANTIN

Farmacia Aburel

